

Tolas Dira do Hebreo

Introduction

Tolas ya do asa ka gropo da no Cristiano a mian so rakoh a pakasisian a makayamot di Cristo. Tolas ya dira a ipagsagsal sira a dia dispresio asna no kavidin da manganoched di Jesu Cristo a iya so mavoyvoh a revelasion no Dios. Malir do tolas aya o maychatatdo a ka nanawo a komapet di Jesus: (1) Si Jesus o Manganak no Dios a iya so minonot do inolay no Ama a mangay a mandidiw. Makayamot ta Manganak sia no Dios am matoato sia kanira no profeta, sira o angeles as kano aran si Moises. (2) Si Jesus o tinongdo no Dios a Mato dana a Pali a iya so mapayahap so tawo kano Dios a abo dana so pandan. Iya o Pali a matoato kanira no nanma sa a pali. (3) Makayamot di Jesus am malibri o manganoched dia do gatos, kastigo kano hosga. Si Jesus a asa ka Pali o makatoroh so kalibrian, ta no atavo sawri a paparinyen no papali do nanma a tiempo am tod sa litrato no mismo ori a sakrifisio ni Jesu Cristo.

Malir dia o lista no aro sa a Israelita a oyod a napia so kawnot do Dios. Sira ya o mayanong a onotan, ta sira o navidin a masaray no Dios.

Do chapter 12 am nanawo do kalogar na si Jesus no titiban ta a onotan so kaparin do pakasisian a mavidin a dia dispresio. Komavos o libro aya do matatarek a kanakmen sa a parinyen kano patanggal.

Outline

Si Cristo a mavoyvoh a kasingharan so Dios 1:1-3
 Si Jesus a matoato kanira no angheles 1:4-2:18
 Si Jesus a matoato kanira da Moises kani Joshua 3:1-4:13
 Si Jesus a Mato dana a Pali 4:14-7:28
 Si Jesus a mato dana so promisa 8:1-9:28
 Si Jesus a mato dana so tinoroh a sakrifisio 10:1-31
 No saray a mato kano atavo 11:1-12:29
 Matatarek a onotan as kano patanggal 13:1-25

No makakniknin a Persona ni Jesus

¹ Do nakarahan am pinapanmo* no Dios dira do apoapo ta sa Hebreo o ichahoho na a ipapanmo. Pinanahanan na ya dira do profeta na sa do matatarek a tiempo as kano matatarek a kaparinyan na a mapapanmo so akmaya sia,

² amna do sichangoriaw am no mismo naya a Manganak o pinanahanan na sia o ipapanmo na saya diaten a iya so minamaog so mundo aya do mando no Dios a iya pa so natongdo a taydira so atavo.

³ Iya pa o yanan kano kavoyan sia o sehdang kano makakniknin a kaparin no Dios as do mando na am tayto na pamondanan o atavo a inamaog as katayto narana do kawananan sia no mato a trono no Dios a nakarahan no nakangay na a tomoroh nia o viay na a omadidi so nakagatogatos.

---

* **1:1 1:1** Do Griego: nayliliak o Dios.

4 Do diaya am matalamad o katoato ni Jesus kanira no anghelles do katayto no ngaran na a matoato kano ngaran da.

5 Ta ara dana paro o anghel a chinavatan sia no Dios o akmaya sia,

“Imo o Manganak ko as do sicharaw am nayvadiw ako a Ama mo,”
as kavata na pa sia,

“Mayvadiw ako anti a Ama na as mayvadiw anti sia a Manganak ko.”

6 As do nakapaytawo no mato aya a Manganak na do mondo aya a iya so natongdo a taydira so atavo am vinata no Dios,

“Maytavo sa o anghelles ko a omanianib sia.”

7 As no vinata no Dios a komapet dira do anghelles am pachirawatan na sa as matovoy a matatarek so kaparin a akma so apoy kano salawsaw.

8 Pero no vinata no Dios Ama do Manganak naya am niaya,

“O Dios, no paypatolan mo am arava o pamandan na as manamonamo kano mahosto o kapanyokoyokod mo.

9 Nawri o pamatohen mo o kanamonamoan no viay as kapamadaw mo do atavo a sadan as dawa pinarawat ko dimo o rakoh a kasoyosoyotan as matoato a anongen kanira no atavo a manyokoyokod.”

10 Vatahen na pa ya do Manganak naya,

“Imo a Apohen, do sitnanan na am imo o minamaog so tana aya as aran no atavo sa a mian do tohos am pinarin pa sa no tanoro mo.

¹¹ Maytavo anti o inamaog saya a mararayaw amna arava o kavosan kano kabdibdisan mo. Omyadan sa anti ya atavo a akmay lamit,

¹² as pakarohen mo sa anti ya a akma so kapakaro mo so tadian a lamit, pero imo am akma kava sira ya, ta maypamalkem kava as kano mabdibdis kava a abo so pandan.”

¹³ Anmana ara dana paro dira do anghesles o chinavatan sia no Dios o,

“Maydisna ka dia do kawananan ko sia a manda do kapangay ko sira so omlaban aya dimo do panayahboan no kokod mo.”

¹⁴ Sira o anghesles saya am niaya sa o di aya voya a tovotovoyen as pachirawatan sa no Dios a mangay a somidong sira so atavo a tinongdo no Dios a makarawat so kalibrian.

2

No makakniknin aya a kalibrian ta

¹ Dawa mayanong o kapakapia ta sia naknakmen kano onotan o nadngey taya a nanawo tapian di ta sa kawayakan,

² ta an no pinarawat daya no anghesles a onotan as sincharan do kakastigo dira do mapasada sia,

³ am maypango o kaparin ta a makavolaw do kastigo an tadichokoran ta o oyod aya makakniknin a kalibrian a nia so tayto a pinapanmo a mismo no Apo taya as nia pa o tayto a pinawnonong diaten no mismo sa a nakadngey sia kano nakatestigo do akmaya sia.

⁴ As sira o napatoyo aya sia am pinasinched sa no Dios a sivog a pachirawatan na do nakatoroh na dira so ipakapamarin a maymilagro as kayan

pa no narawat da a matatarek a kasolivan a mayserbi a yapo do Masanto a Espirito a nia so omononot do pinidi no Dios a parawaten dira.

No mamanito dana kano atavo

⁵ No paypatolan do manam aya tiempo am arava tinongdo a paypatolan da no angheles,

⁶ asna tawotawo o pinidi no Dios a manyokoyokod takwan niaya o nakatolas,

“Ango paro o tawo a dawa mo a manakem kano isanga.

⁷ Pinarin mo o tawo a mahohbo kanira no angheles do maynyed a tiempo amna tayto mo na sa tinorohan so anohed kano onor

⁸ do nakatayto mo mapanayahbo so atavo a inamaog mo do ipakapamarin no tawo,”
as aran tayto pa di makapaynolay o tawo do atavo a inamaog am ito o araw aya a kapakatong-tong no kapamanito no tawo do atavo a inamaog.

⁹ No akmaya sia a kaparin no tawo am mavoya ta a pinayparahanan ni Jesus a iya so naytawo as nayvadiw a mahohbo kanira no angheles do dekey a tiempo as kwanasaw am nakarawat so mato kano makakniknn a onor takwan nangay a tomoroh no viay na a omadidi so tawo a makayamot do grasia no Dios.

¹⁰ Ta navoya no nangamaog kano makapamarin a Dios, ta mayanong o kapayparahan na do mahara a pandidiwan no Apohen aya no nalibri a si Jesus tapian aro sa o mayvadiw a kamanganakan no Dios a mangay anti a machasa sia do paypatolan na.

¹¹ Dawa yaten a pinayvadiw a manamonamo as kamanganakan no Dios as kano naytawo aya a

omadidi diaten am malit ta a tomawag do Dios a Ama ta, dawa ipachisnek nava yaten a tawagan ni Jesus a kakakteh na.

¹² Niaya o kavoyan ta so akmaya sia do nakavata na sia do Dios Ama o,

“Pawnonongen ko anti o ngaran moaya dira do kakakteh ko sa as do panghovokan da am dadayen kano pamatohen koymo.”

¹³ Mian pa o vatahen na a akma sa sia,

“No Dios anti o ichasaray ko,”
kan,

“Tayto ako dia a machividang dira do kamanganakan saya no Dios a nia sa so pinawnot na a manganoched diaken.”

¹⁴ Dawa makayamot ta tawotawo o payvadi-wen saya no Dios a kamanganakan na am naytawo si Jesus a mangay a tomoroh no viay na tapian torohan na o tawo so kalibrian do ipakapamarin no kadimanan anmana si Satanas,

¹⁵ as kapakaro na so kamo aya no kadimanan a nia so mapakovot so atavo a tawo mintras maviay,

¹⁶ ta mapanmo ta o kadi na siran no anghelos no inangay na sidongan, ta yaten a tawo a tayatayabo ni Abraham.

¹⁷ Naytawo si Jesus a akma diaten tapian payparahanan na o atavo a payparahanan no tawo tapian do diaya am maypapia o kaintindi kano kapachipandidiw na niaten do kaiya no machipangdaw as machitbay niaten do Dios do sinadasadan ta a iya so Mato a Pali.

¹⁸ Dawa makayamot do nakapayparahan na kano nakadidiw na so kahawahaway sia am

mapanmo na o mapía dana a sidong a itoroh do tawo a tentasionan.

3

No katoato ni Jesus kani Moises

¹ Dawa inio a kakakteh a pinidi no Dios a tawotawo na am mayanong o kanakenakem nio si Jesus, ta iya o tinovoy no Dios do mundo aya as natongdo a Mato a Pali do panganohdan taya.

² Nanganohed si Jesus a mapatongtong so inolay no Dios a akma so nakapawyod ni Moises so anongen na do nakapayserbi na dira do tawotawo no Dios kaychowa.

³ As si Jesus am matoato kano rakorakoh o onor na kani Moises a akma so katoato no napatnek as kano pinatnek.

⁴ Ta no atavo a pinarin* am mian o minparin sira as no minarin aya so atavo am no Dios.

⁵ Napawyod si Moises do nakapayserbi na do kaasa na a ka pachirawatan as no natrabaho nawri am mian o tongdohen na do manam a ipapanmo a kakawayoran.

⁶ Amna si Cristo am oyod a mapia o nakapayserbi na a asa ka Manganak. As no tayto naya a payserbian am yaten a tayto dana nanganohed an mavidin ta a mahni a diabdibdis a omonot do chinasaray taya a yanan no panapanayahen ta.

No paynehahan no tawo sa no Dios

⁷ Dawa akma so kavata sia no Masanto a Espirito o,

---

* **3:4 3:4** Do Griego: vahay.

“An madngey nio do sicharaw o tawag dinio no Dios,

⁸ am pangehneten nioava o aktokto nio akma so pinarin da no apoapo nio sa kaychowa do nakapasoli da kano nakasobna da sia do logar ori a niktaktasan da,

⁹ as kaproyba da dia o ipakapamarin ko do sinahad no apat a poho a ka kawan, kwana no Dios.

¹⁰ Dawa vinata ko am, ‘Nawara o kasoli ko nira do kafermi na mangehnet no aktokto da as kasobna da so ichahoho ko dira,

¹¹ as kavata ko sia, Masigorado o kaentero da anti a di makasdep do paynehahan aya a niprepara ko.’”

¹² Kakakteh, makapatak kamo ta tarek a mian o mangehnet as machisobna so aktokto do Dios a nia so mapasiay so tawo do makapamarin aya a Dios,

¹³ as kafermi nio a mapanakenakem so kadwan dinio do kayan pa no tiempo ta tapian abo dinio o kawtapan as maloko a omonot do pakagatogatosan.

¹⁴ Ta machividang ta di Cristo an mavidin ta a omonot sia as kadi ta abdibdisan so saray.

¹⁵ As akma so kavata na sia,

“An do sicharaw as madngey nio o katawag na dinio am makakma kamoava sira so napangehnet awri so aktokto da as nachisobna do Dios kaychowa,”

¹⁶ ta mapanmo ta paroava o kasira no mismo saya a pinawnot ni Moises a librien do Egipto o nachisobna as napangehnet so aktokto da?

17 Pinasoli da kano niproyban da o Dios do sinahad no apat a poho a ka kawan, dawa do nakapachisobna da am naychadidiman sa do logar awri a niktaktasan da a desierto.

18 As mapanmo ta paroava o kasira no vinata no Dios a entero a di makarapit do logar awri a paynehahan o di sawri a nasaray as nanganohed do vinata na sawri?

19 Do akmaya sia a naparin am matalamad o nakadi daya manganohdan no pinakayapoan no kadi da nakasdepan do logar daya ngayan.

4

1 Dawa makayamot do katayto na pa maywang diaten no promisa aya no kapaynehah am mayanong o kapayvavakel ta a machivawa do aran ango a ichasaloval no karawat ta so niprepara naya no Dios.

2 Ta tayto ta na chinaevanghelioan a akma so nakaevanghelio dira do apoapo ta sa amna arava o nasinmo na niaya dira takwan pinanganohdan dava ya.

3 As matalamad o kavoyvoh na yaten a manganohed no makarawat so promisa aya no kapaynehah, ta niaya o vatahen no Dios dira do di manganohed,

“Do soli ko am vinata ko o, ‘Masigorado o kaentero da anti a di makasdep do paynehan aya a niprepara ko dira,’”

a aran akma sawri o nakaadan dana nakaprepara no asdepan aya a kapaynehah.

4 No proyba na no kayan dana no niprepara na am mavoya do nakatolas a makavata sia,

“Naynehah o Dios do ichapito na a karaw do nakatayoka na a mangamaog so atavo,”

⁵ amna nachahap sava o apoapo ta sa do akmaya sia a kapaynehah, ta vinata na pa no Dios,

“Masigorado o kaentero da anti a di makas-dep do paynehahan aya a niprepara ko dira.”

⁶ Dawa do kasivog na mian no pinatapatak aya no Dios a kapaynehah kano karadinepan a nia so di da narawat no apoapo ta sa a nakadngey so Evanghelio kaychowa a makayamot do kadi da manganohdan dia,

⁷ am tayto a nanongdo o Dios so tiempo a kayan no oportunidad no makey a makarawat so nipromisa na saya, as no tinongdo naya am sichangoriaw. Nia am pinirwa na vatahen do kwanasaw a pinanahan na di David,

“An madngey nio do sicularaw o tawag dinio no Dios am pangehneten nioava o aktokto nio.”

⁸ As kapanmohen nio ta an do nakapawnot ori sira ni Joshua o apoapo ta sawri a somdep do kavahayan ori a nipromisa a paynehahan da as narawat da o panapanayahen dawri a karadinepan kano kapaynehah am pinirwa pava sigoro no Dios o kapanongdo na so tiempo a karawat so promisa naya.

⁹ Dawa tayto pa o pinatapatak as niprepara no Dios a asdepan no tawotawo na sa a paynehahan kano karadinepan,

¹⁰ as an sino o makarawat so paynehahan kano karadinepan a yapo do Dios am ibhes na sa o tanyan na sa trabaho a akma so nakapaynehan no Dios do nakatayoka no trabaho na.

11 Dawa makapatak ta a komitachita so kapakasdep ta tapian abo o pakayapoan no di ta makasdepan a akma sira so di ori nanganohed kano abo so saray no Dios.

12 No Chirin aya no Dios am makapamarin as kano matarem a akma so mayviit so ngalab a espada a nia so mapavoya no somnivog a kaparin no tawo as kano mapaytotwaw so atavo a tayotayohen, plano as chintokto no atavo.

13 Ta do salapan no Dios am arava o inamaog a mian so maparin a tayohen as maytavo a matalamad sia o kaparin ta a iya so pachisalapan ta no atavo a pariparinyen ta.

Si Jesus a iya so Mato a Pali ta

14 Dawa mayanong o kadi ta abdibdisan so kapanganohed takwan makapamarin o pinanganohdan taya a Manganak no Dios a si Jesus a iya so Mato a Pali ta a tayto dana do hanyit a machitbay kano machipangdaw niaten do Dios.

15 As no tayto taya pinanganohdan am asa ava a ka pali a di machipandidiw niaten, ta iya am naytawo as maintindi na o kakahan ta sa do nakapayparahan na do atavo a hawahawayan sia amna entero am arava o nakasday na do gatos.

16 Dawa makagsal ta as kapakarakoh ta so saray a maypasngen sia a iya so yanan no atavo a grasia tapian makarawat ta so sidong kano kasisien do oras no kapangaylangan ta.

5

¹ No pinidi sa kaychowa a mato a pali no Israel am natongdo saya a omrepresenta no tawo do Dios. Sira o maparawat sia do Dios o atavo a itoroh da no tawotawo a sakrifisio a makayamot do gatogatos da,

² as makayamot do katawo da a mian so kakahan a akma so atavo am masonong o kapachipangdaw da nira no makagatos,

³ asna voyvoh ava o kadwan a ipachipangdaw da do Dios, ta an tomoroh so temtemen a sakrifisio am parapasen da o karakohan da a ipangahes so kapakabo dira no Dios,

⁴ as asa pa a mapanmo ta am arava o may-papali a makayamot do tanyan na kakey asna nawri sa o maparin o somnivog sa pinidi no Dios a akma si Aaron.

⁵ Dawa si Cristo am pinidi nava o kaiya no Mato a Pali, ta tinongdo sia no Dios do nakavata na sia,

“Imo o Manganak ko as do sicharaw am nayvadiw ako a Ama mo,”

⁶ as kayan pa no kavatan na sia,

“Imo o natongdo a pali a machipangdaw no tawo diaken a abo so pandan a akma so kaparin ni Melchizedek.”

⁷ Do nakaviay ni Jesus do tana aya am machahoahok a manalasal so hoo na do kapangdaw na do Dios Ama a iya so makalibri sia do kadimanan, as nadngey o dasal naya takwan pinamahbo na o karakohan na a omonot do inolay no Dios Ama.

⁸ As aran asa sia a ka Manganak no Dios am nasolib a manganoched a aran mayinmonmoan ya so rakoh a pandidiwan na,

⁹ as do nakatayoka na a omonot do inolay sia no Ama na am tayto a iya o pakayapoan kano yanan no kalibrian a abo so pandan dira do atavo a manganoched sia,

¹⁰ as katayto na a natongdo a Mato a Pali a machividang di Melchizedek.

No nanawo a kavidin ta mahni so saray

¹¹ Do komwan do akmaya sia am tayto pa aro o makarapa a logar nio a kapanmohen amna masadit kamo a makaintindi,

¹² ta aran tayto kamo na logar a makapananawo am tayto pa kaylangan o kayan no mapaynananawo dinio do logar sa manoma a kapanmohen do chirin no Dios. An akmay do kakan amna tayto kamo pa maybibiron as kadi nio pa makatdenan so makekehnet a kanen.

¹³ As no tayto pa akmay maybibiron am no kolang pa so kapanmoan so nanawo a komapet do ichakey no Dios a kaparin no kanamonamoan.

¹⁴ Asna no makekehnet a kanen no maarahem a nanawo am marisibi da no matotoneng dana a sira so tori dana masolib a nawri so chitahen o ipakamia no Dios do kapaypavawa da do atavo a mapanmo da a di mayanong.

6

¹ Dawa karoan ta na o kavoyvoh na nawri no kasentroan no aktokto ta o nanoma sawri

a nanawo a nadngey ta as nawri dana o chitachitahen ta o nanawo sa a mapaypahni so saray ta. Voyvoh ava o komapet do kapayanong no kapanehseh ta as kano kayan no saray ta o pavidividien ta a pachinanawan.

² Alit na o kadi narana nawrian no mayanong ta sa papiropirwahen a pachinanawan o mapanmo ta na saya a nanawo a komapet do kapabawtismo, kapalapaw so tanoro dira do ipachahoahok, kapayvangon anti no nadiman as kano kaito no hosga no Dios.

³ Amna do sidong no Dios am payparahmen ta o kapachinanawo ta.

⁴ Arava o sinmo no kapapiropirwa ta sia payvividian o komapet do panganohdan taya a adan ta mapanmo takwan impossible o kaparin no kapavidi sia a manehseh o asa ka tawo a somnivog dana chinasehdangan no kakawyoran aya as nakaeksperiensi dana dia o regalo aya no viay a abo so pandan as nakapachahap narana yanan no Masanto a Espirito,

⁵ as nakaprojyba narana dia o kapia no Chirin aya no Dios kano nanawo a komapet do ipakapamarin no Dios do manam a tiempo,

⁶ takwan no tawo aya a mapasivog so katadichokod na do Dios as kano kakawyoran aya a adan narana anohdan am ipasnek na o Mangganak aya no Dios a akma so pakasnekan a pinarin da sia no napapasek ori sia.

⁷ Ta no asa ka takey a masanib a panalasalan no timoy as pakahapan so aro a asi no taydira am maparin a pakomparan so tawo a kabendisionan no Dios,

⁸ pero no takey a voyvoh a tamek kano kamanolok so tomovo am arava o sinmo na ta no kasosoh dia.

⁹ Amna ara kamoava sigoro akma sia a ichad-daw a kakakteh do katayto dana mapia no kawnot nio do Mangahwad taya.

¹⁰ As kawayakan ava anti no Dios a torohan so sinsinmo na o atavo a mapia a natrabaho nio kano mapia a nakapayserbi nio dira do kakakteh ta sa a nia so tayto nio patongtongan a parinyen a manda sichangoriaw a makayamot do rakoh a addaw nio.

¹¹ As no oyod namen a ichahoho dinio am no kadi nio abdibdisan a mavidin a mahni so saray a manda do kavosan na,

¹² tapian di kamo maytalatalakak an dia voken a no kapakakma nio sira so narakoh ori so agwanta kano saray a ompanapanaya so promisa dira no Dios.

No kasigorado no promisa no Dios

¹³ Tiban ta pa kono si Abraham a iya so pinaypromisan no Dios. Nayavay o Dios do mismo na ngaran do kabo no ngaran a matoato kano ngaran na a maparin na serbien,

¹⁴ as kavata na sia, “Ipaypromisa ko o kabendision ko dimo as kapaypaaro ko so tayatayabo mo.”

¹⁵ Nakatongtong o akmaya sia a promisa di Abraham do nakarahan no nayendes a tiempo a nakapaypasinsia na a ompanapanaya sia.

¹⁶ No tawo as mayavay am manerbi so ngaran a matoato kania as no pinayavayan a chirin am

nawri o kawnotan a ompesek so aran ango a paysosobnan.

¹⁷ Dawa do nakakey na mapavawa sia no Dios o kapaykamadamanan da no pinaypromisan naya as kano kakey na mapatalamad nia o kadi na maynyohan no chirin na am nayavay a omserbi so ngaran na,

¹⁸ tapian makayamot do maychadadwa aya a sinerbi na a pavoyan no kadi na abdibdisan am yaten a tayto a nangay a machipel sia am mian o angdet ta kano kasigoroan ta a ompanapanaya so promisa na sa.

¹⁹ As no akmaya sia panapanayahen ta o mahni kano masigorado a panaptan no saray ta as iyan no anohed ta a maypasngen do Dios,

²⁰ takwan nanma si Jesus a somdep do adan aya mawlib a logar a machipangdaw niaten do kaiya no somnivog a natongdo a Mato a Pali a abo so pandan a akma so nakaparin ni Melchizedek.

7

Si Melchizedek

¹ Si Melchizedek aya a iya so patol no Salem as pali no mato aya as makapamarin aya a Dios am nivayat na si Abraham a bendisionan do nakarahan no nakahomis sa ni Abraham so patopatol a kalaban na sa.

² As makayamot dia am pinataywawa ni Abraham o kasapoho no nahap na a kaynakman a itoroh na a natay ni Melchizedek. No ngaran aya Melchizedek am mayinmonmoan so Patol a

Mahosto do Atavo as iya am patol no Salem a nia so mayinmonmoan so Patol no Karadinepan.

³ Arava o napanmo a inyapoan na anmana pinakayakayapoan na as alit na no komapet do nakawara na as kano tinawtawsan no viay na. As akma so kaparin no Manganak aya no Dios am sincharan sia a abo so pandan do anongen na a asa ka pali.

⁴ As tiban nio pa kono o kaoyod na mato ni Melchizedek do kaiya no tinorohan nia ni Abraham o kasapoho no nahap na a kaynakman as mapanmo nio ta si Abraham am asa do mato dana dira do apoapo ta sa.

⁵ As sira o papali a tayatayabo ni Levi a iya so tayabo ni Abraham am nangolekta pa sa so kasapoho no kaynakman da no atavo a Israelita a kakakteh da pa sa di Abraham, ta niaya o nakatolas do panyokoyokoran a itoroh da.

⁶ Pero si Melchizedek aya a di machividang do familia ni Levi am iya o tinorohan ni Abraham so kasapoho aya as kaparawat na so bendision na di Abraham a iya so pinaypromisan no Dios.

⁷ As mapanmo ta atavo ta mahohbo o makarawat aya so bendision as kano maparawat aya sia.

⁸ Si Levi as kanira no tayatayabo na a sira so tinorohan so kasapoho aya am nadiman sa pero si Melchizedek aya am arava o kavoyan sia do nakatolas o nakadiman na.

⁹ Oyod ta tinorohan so kasapoho aya si Levi pero mavata ta pa o nakaotro na tomoroh so kasapoho aya di Melchizedek a nanahan di Abraham,

10 takwan do nakatoroh ni Abraham no kasapoho aya di Melchizedek am nachividang dana si Levi do apoapo naya a si Abraham a aran di pa sia wara kanaw.

11 An no panyokoyokoran a tinoroh no Dios kaychowa di Moises as kano nakapachipangdaw da no papali sawri do familia ni Levi akma si Aaron as nanawob a tomoroh so kalibrian am kaylangan pava o kapaytovoy no Dios so matarek a machitbay niaten do Dios a akma so kaparin ni Melchizedek.

12 As an katadian o kaparin aya no machipangdaw a pali am kaylangan a katadian o panyokoyokoran a onotan.

13 As no Mato aya a Pali ta a si Jesus am matarek o familia a pinakayapoan na a nia so kabooan pa no aran asa ka tawo a natongdo a mayserbi do altar do anongen no asa ka pali.

14 Ta mapanmo ta o nakayapo no Apo taya do familia ni Juda a nia so kabooan no pinagononongan ni Moises a komapet dira do papali.

Si Jesus a pinakompara di Melchizedek

15 Maypatalamad o tayto taya pangononongan a komapet dira do papali as kano katadian aya panyokoyokoran a makayamot do katayto no naytotwaw a pali a akma so kaparin ni Melchizedek,

16 ta si Cristo aya am nayvadiw ava a pali do kapaytayabo sia ni Levi asna makayamot do ipakapamarin no viay na a abo so kavosan,

17 ta nia o mismo a nakatolas a komapet sia,

“Imo o natongdo a pali a abo so pandan a akma so kaparin ni Melchizedek.”

¹⁸ Dawa mayanong o kapabhes sia onotan o nanma aya a panyokoyokoran a makayamot do kabo narana no kaserbian na do komwan do kalibrian,

¹⁹ as kano kadi na makaparinyan sia a mahosto do salapan no Dios o tawo. Dawa tomnoroh o Dios so makaparin diaten a pasngenen sia a nia so iyan dana no panapanayahen ta.

²⁰ As no tinoroh aya no Dios am pinachirayayan no promisa kano kapayavay na do kapatongtong sia no tovoyen naya o anongan na a asa ka pali,

²¹ a dia akma sira so nayvadiw a pali do familia ni Levi a di dana mayavay do anongan daya. Pero no pali taya a si Jesus am natongdo a pali do nakapayavay no Dios a makavata sia,

“Nayavay ako as maynyoha ava o chirin ko,
‘Imo o natongdo a pali a abo so pandan.’ ”

²² Dawa makayamot do akmaya sia a vinata no Dios am masigorado ta o ka si Jesus no makapatongtong so atavo do matoato aya a promisa no Dios.

²³ No nanma sawri a papali am fermi sa katadian takwan an kadiman da am maparin da pava o anongan dawri.

²⁴ Pero si Jesus am kaylangan pava o katadi na takwan maviay sia a abo dana so kavosan.

²⁵ Dawa makayamot do kaviay na a abo so pandan a machipangdaw niaten am maparin na a librien o atavo a tomawatawag do Dios do kasaray da nia.

²⁶ Niaya o kaparin no pali a kaylangan ta a makayamot do nakapaytawo na a manamonamo

so viay as abo so aran dekey a kaparoan a dia akma so makagatogatosen a kaparin no tawo as iya pa so mamanito kano atavo a inamaog.

²⁷ Akma pava sia sira o mato a papali a maykaylangan pa so katoroh da so sakrifisio a vinyay a kararaw a nia so temtemen da a manoma do mismo da gatos as kano gatogatos no kadwan, ta si Jesus am tinoroh na o viay na a asa ka sakrifisio so naypisa a nia so manawob dana a mapakabo so gatogatos no atavo.

²⁸ Kakawayoran na sia ta no natongdo sawri a mato a pali do panayahboan no panyokoyokoran am aro o kakahan kano paykolangan da, pero no natovoy aya do panayahboan no promisa aya no Dios a nia so nanawnawdi as pinayavayan no Dios am no Manganak naya a abo so paykolangan as tayto maviay a abo so pandan.

8

Si Jesus o Mato a Pali ta do vayo a trato no Dios

¹ No paytavoan na nia am no katayto no Mato a Pali ta a tayto do kawananan sia no mato aya a trono no Dios do hanyit.

² As no logar aya a payserbian na am akmava so tolda ori kaychowa ta tayto a asa ka templo a dia pinatnek no tawo an dia voken a no Dios.

³ No asa ka mato a pali a machipangdaw do Dios am kaylangan o itoroh na a sakrifisio, dawa si Jesus am mian o tinoroh na a sakrifisio.

4 Amna an mian sia do tana aya am makatoroh ava ya so sakrifisio takwan tayto sa o papali a natongdo a tay-anongan sia ya.

5 As no akmaya sia a pariparinyen no pali do panayahboan no panyokoyokoran am litrato kano ipavoya o kaparin aya no mian aya do hanyit a logar a pachivayatan do Dios. No proyba na nia am no nakayokoyokod nia no Dios si Moises a mapakapia sia palialiten o parinyen naya a tabernakolo do pinavoya awri sia no Dios do tokon ori.

6 Asna no Mato aya a Pali ta a si Jesus am matoato takwan aroaro kano rakorakoh o maparin na ichaytoroh do tawo do vayo aya a trato do kapayahap na so Dios kano tawo a makayamot do kayapo na nia do mato sa a promisa no Dios.

7 As an abo o pinaykolangan no nanma ori a kaparin no kapaypasngen no tawo do Dios am kaylangan pava sigoro o kayan no manawnawdi a mapipia a sakrifisio,

8 as do kavoyan sia no Dios am mian o rakoh a chinakolangan da no tawotawo na sa, dawa vinata na o akmaya sia,

“Mawara anti o tiempo a kapagtin ko so vayo a trato kano promisa do Israel as kano Juda.

9 Niaya a trato am akmava anti so nanma ori a tinoroh dira do apoapo da sa do nakapakaro ko sira do kavahoran dawri do Egipto takwan inonotan dava o trato ori a nia so chinabo no simmo no trato koaya dira.

10 Dawa nia anti o vayo a trato ko dira do Israel an nakarahan anti o akmaya sia a tiempo.

Patnetneven ko anti dira o panyokoyokoran ko, ta yaken anti o Dios da as sira anti o tawotawo ko.

¹¹ As kaylangan pava anti o kapanakenakem da so kadwan dira a makavata sia, 'Kapanmohen kano sincharan mo o Apo taya,' ta maytavotavo sa anti a makasinched diaken a makayapo do dékey dana dira a manda do maato dana so anongan.

¹² Ta ichasi ko sa anti as kapakabo ko anti so sinadan da as kadi ko na anti naknakman so gatogatos da."

¹³ Do nakatoroh na no vayo aya a promisa kano trato am mayinmonmoan so nakawpas no nanma ori, ta no mabo so serbi as mangopas am katadian.

9

No kaparin no kapaypasngen ta do Dios

¹ Do nanma ori a kaparin no trato am mian sa o pinagtin a onotan do komwan do kanianib da so Dios as kayan no natodin a dadayan sia.

² No tabernakolo aya am mayara no asa ka kortina. No mankantad aya a kwarto am nia o yanan no kandilabra ori as kano lamisa a yanan no sakrifisio ori a tinapay a nia pa so abnekan so manamonamo a logar.

³ No mansahad aya a kwarto na am nia o abnekan so oyod a manamonamo kano mato a logar.

⁴ Diaya a kwarto o yanan no altar ori a vohawan a panemteman so insenso as mian pa dia o mahpet ori no vohawan a akmay lakasan

a yanan da no vohawan a banga a yanan no manna, no sayched ni Aaron a minirwa tomool as kano tableta no bato a yanan no pidipidit kano promisa sa no Dios dira do Israel.

⁵ Do tohong no akmayay lakasan am mian sa o dadwa ka akmay anghel a abnekan sa so kerobim a mapayvayat so panid da a mapavoya so kayan no Dios do logar ori a pangayan so raya no sakrifisio a ipangahes so kasisien no Dios. Amna yosad ko pa sava ya tihisahen a manakem dinio.

⁶ Nia o kaparin no logar aya a payserbian da kanaw no papali. No mankantad aya a kwarto am dawri o ngayan da no papali sawri a omparin so anongan da a kararaw.

⁷ Pero no mansahad ori a kwarto am voyvoh o mato ori dira do papali o makasdep so maypisa do asa ka kawan do kapanangay na so raya no vinyay a iyangay na isakrifisio a manoma do tanyan na a gatos as kano gatos da no tawotawo sawri.

⁸ Do akmaya sia am ipavoya diaten no Masanto a Espirito, ta an ari pa sincharan o sakrifisio saya sichangoriaw am arava o katawo na a dia pali a maparin a maypasngen do Dios a mangdaw so kasisien.

⁹ Tomoroh pa ya so kaintindian ta sia ta do sichangoriaw am maparin ava a maperfekto o kanamonamoan no asa ka tawo a tomoroh so sakrifisio do Dios,

¹⁰ ta no akma saya sia a sakrifisio kano matatarek a pariparinyen a komapet do kanen kano inomen kano kadwan pa sa onotan am

iparin da ya so karakohan da a manamonamo a manda do kawara no sivog aya a makaparin sira a manamonamo kano mahosto do salapan no Dios.

¹¹ Asna do nakawara narana ni Cristo am iya o Mato aya a Pali ta a machipangdaw niaten do tiempo no vayo aya as mapipia a promisa do nakasdep na do asa ka matoato as kano maperfekto a tabernakolo a dia pinarin no tawo.

¹² As do nakangay naya a tomoroh so sakrifisio do Dios am raya ava no vinyay o inangay na, ta no mismo na a raya o pinawyog na a nia so naypisa na itoroh a mapasigoro so kalibrian ta a abo so pandan,

¹³ ta an naparin sa sincharan a manamonamo kaychowa o pinapititan so raya no baka kano kaddin as kano avo no tinemtem a baka,

¹⁴ am chapango no kaparin no raya aya ni Cristo a omlinis diaten do abo saya so sinmo a pariparinyen ta* as kaparin na diaten a mayserbi do maviay aya a Dios? Takwan si Cristo am tinoroh na o karakohan na a abo so mancha a sakrifisio do ayet no abo aya so pandan a Espirito.

¹⁵ Dawa si Jesus o mapayahap so Dios kano tawo† do vayo aya a trato takwan do nakadiman na am iya o makatbay sia o gatogatos do nanma ori a trato tapian no atavo sa a tawagan no Dios am maparin sa makarawat so abo aya so pandan a promisa na a parawaten na.

* **9:14 9:14 Anmana:** mararahet sa so pariparinyen. † **9:15 9:15**
Do Griego: Mediador. Tiban pa do 1 Tim. 2:5.

16 As mapanmo ta ta an mian o testamento no asa ka tawo am kaylangan o proyba do nakadiman no naytestamento aya,

17 ta voyvoh o kasinchad kano kayan no serbi no testamento aya am an nakarahan no nakadiman no naytestamento aya.

18 Dawa aran no nanma ori a trato am mian o dimanen sa vinyay a minoyog so raya tapian maparin a sincharan ya o trato aya,

19 as ari nio mapanmo ta do nakapagtin sia no Dios di Moises o nanma ori a trato am pinititan sa ni Moises o tawotawo sawri as kano chinatolasan no trato ori a katayoka na sia a pawnonongen o trato aya dira no Dios as no pinapitit naya am raya no nidiman sa kaddin kano baka a pinasaglan so danom a pinatneb do mavaya a ilo a yapo do boboh no karnero a nia so pinabedbed do yangaw no kayo a abnekan so hisopo,

20 as nia o pinachirayay na vatahen do kapitit nawri dira, “Niaya o raya a minoyog do kapachitrato diaten no Dios.”

21 As alit na pa no nakapitit na dia o tabernakolo aya as kano atavo sawri a serserbien do sahad nawri do kadaday so Dios.

22 As mapanmo ta am no atavo a sinadan do panayahboan no akmaya sia trato am kapakaboan do kayan no raya no dimanen a vinyay, takwan an abo o moyog a raya am arava o maparin a mapakabo so gatogatos.

No nakasakrifisio aya ni Jesus

23 No tabernakolo do tana aya kano serserbien sa daw am payvadiwen sa a manamonamo do sakrifisio sa vinyay a nia so tod a litrato no

somnivog aya a tabernakolo do hanyit. Amna no sakrifisio aya do hanyit am matoato kano sakrifisio do tana aya takwan raya naya mismo ni Cristo.

²⁴ Takwan arava somindep si Cristo do asa ka tabernakolo a pinarin no tawo a nia so tod a palitratoan so sivog aya, ta do hanyit a mismo a dia so tayto na yanan sichangoriaw a machitbay kano machipangdaw niaten do Dios.

²⁵ As no tayto naya inangay a isakrifisio do Dios so naypisa am akmava so kaparin no isakrifisio dawri no mato a pali a nia so di da raya as kano nia so kawanwan da a parinyen,

²⁶ ta an kaylangan pa sigoro o kapiopirwa sia ni Jesus o pinarin naya am ari dana nasanib o kalogar na madiman a nakayapo kaychowa. Pero naypisa sia mangay a tomoroh no viay na do natongdo a tiempo a omadidi diaten do gatogatos ta do mismo a nakasakrifisio na no karakohan na.

²⁷ As akma so kasigorado no kawara no natongdo a maypisa a kadiman no tawo as kawnot no kasalap na do hosga no Dios,

²⁸ am masigorado o nakangay ni Cristo so maypisa a ompaga do gatogatos no tawo as kapirwa na anti a mawara amna no kapirwa na pava mangay a ompaga do gatogatos, ta mawara anti a omahap sira so atavo a nasaray nia as tayto a mavidin a ompanapanaya sia.

10

¹ Matalamad ta no atavo sawri a adan a pariparinyen da no Israelita am tod sa litrato

a tomongdo so manam sawri a marawat ta a makayamot di Cristo. No nanma sawri a sakrifisio da a papiropirwahen da do kawan am ichaytoroh nava o somnivog aya kanamon-amoan dira do maypasngen do Dios,

² ta an nanawob dana sigoro o nanma aya a sakrifisio da am pinapiropirwa da pava o kapaysakrifisio da as kano logar a nawpas o kavakel da kano kalijat da no gatogatos da sa.

³ Amna do akmaya sia a kawan no kapaysakrifisio da am kavoyan so kavidin da pa omsinchad do kayan pa no di pa chinapakaboan a gatogatos da,

⁴ takwan makapakabo ava so gatogatos o raya no isakrifisio a baka kano kaddin.

⁵ Dawa do nakawara ni Cristo do tana aya am nia o vinata na,

“Nawri ava o akdakdawen mo a isakrifisio o vinyay kano kadwan pa sa a itoroh dimo, dawa tayo mo yaken a tinorohan so karakohan a nia so itoroh ko a asa ka sakrifisio.

⁶ Ara mo sava pinakamia o matatarek saya temtemen kano sakrifisio a makayamot do gatos,

⁷ dawa itoroh ko so maydamnay o karakohan ko a mapatongtong so atavo a mian do inolay mo, o Dios a nia so mismo a nakatolas a komapet diaken.”

⁸ Do nakavata na so, “Nawri ava o akdakdawen mo a isakrifisio o vinyay kano kadwan pa sa a itoroh dimo,” a nia so mian do panyokoyokoran da,

⁹ am pinarapa na pa a vatahen, “Itoroh ko so maydamnay o karakohan ko a mapatongtong so

atavo a mian do inolay mo,” a nia so mayinmonmoan so nakapatadi dia ni Jesus o adan saya a sakrifisio,

10 as makayamot ta pinakamia no Dios kano nanawob o naypisa aya a nakatoroh ni Jesu Cristo no karakohan na a sakrifisio am kapakaboan o gatogatos no tawo.

11 No papali sawri am kararaw sa a mapapiropirwa so katoroh da so vinyay a sakrifisio a nia sa so di makapakabo so gatos.

12 Pero si Cristo am inangay na itoroh so maypisa o karakohan na a asa ka sakrifisio a nia so nanawob dana as nakarahan na nia am nangay dana a maydisna do kawananan sia no Dios,

13 a dia so panapanayan na sia o kapayvadiw da no atavo a komontra sia a mahomis as kapanayahbo da do kokod na,

14 ta do naypisa aya a nakatoroh na no karakohan na am naparin na kapagan o gatogatos no atavo sa a chinapakaboan so gatogatos as pinayvadiw na sa a manamonamo do salapan no Dios a abo so pandan.

15 As niaya a kakawyoran am katestigoan pa no Masanto a Espirito, ta nia o vinata na,

16 “Nia anti o vayo a trato ko dira an nakarananti o akmaya sia a tiempo. Patnetneven ko anti dira o panyokoyokoran ko,”

17 as kaparapa na pa sia vatahen,

“Pakaboan ko sa anti do sinadasadan da as kadi ko na anti naknakman so gatogatos da.”

18 As an sino o chinapakaboan so gatos am kaylangan pava o katoroh na pa so aran ango

a sakrifisio.

No somnivog a inmonmoan no kasaray ta ni Jesus

¹⁹ Dawa kakakteh, makayamot do minoyog aya a raya ni Jesus am mian o anohed ta a maypasngen do Dios,

²⁰ a nia so vayo as masigoro a ichaparin a maypasngen do Dios a makayamot do nakapaytawo na,

²¹ as makayamot ta tayto si Jesus a iya so Mato a Pali a machitbay kano machipangdaw niaten a tawotawo na,

²² am maypasngen ta do Dios a magsal a abo so kamadamanan a manamonamo do atavo a pakagatogatosan a makayamot do nakamanamo diaten no somnivog aya a danom a makaparin diaten a manamonamo do salapan na.

²³ Mayanong pa o kadi ta abdibdisan do tayto taya panganohdan takwan no naypromisa as nachitrato aya diaten am maynyoha ava do atavo a promisa na,

²⁴ as kanawri no chitachitahen ta o kaparinyan ta mapasolsol so kadwan diaten a mamarin so mapia as kano kaddaw ta no kadwan diaten,

²⁵ as kadi ta kanoanolayan dia o kapachikpekpeh ta omdaday so Dios a akma so parinyen da no kadwan as kavidin ta komita so kaparinyan ta a somidong so kadwan diaten a paypahnien do saray taya a kanatonan do kapanmo ta sia o kapaypasngen narana no araw a kapayvidi ni Jesus.

No mangananawa a marawat no tomadichokod di Jesus

26 As an mian o mapasivosivog so kapakagatos na kano katadichokod na do mapanmo naranaya a kakawayoran am ara pava o ichaytoroh na a sakrifisio a ipakabo so gatos,

27 asna no mangamomo a hosga no Dios o marawat na do omnininyas aya a apoy a ngayan da no machisobna sia.

28 An sira o napasada so panyokoyokoran sawri a pinagtin di Moises as nakarawat sa so kastigo a kadimanan an mian o dadwa anmana tatdo a makatestigo do sinadan da,

29 am chapanngo anti no kapangamomo kano karahmet no kastigo a marawat no tawo a tomadichokod do Manganak aya no Dios as mapakamahbo so inmonmoan no raya naya a nia so nipromisa a mapakabo do gatogatos, as alit na pa no mapakamahbo kano somobna so Masanto aya Espirito a iya so maparawat sia diaten o grasia aya no Dios?

30 Makatongtong ya takwan mapanmo ta an sino o nakavata sia o akmaya sia, “No kapamahes am mian diaken, dawa tomoroh ako anti so kastigo,” as vatahen na pa, “Hosgan sa anti no Dios o tawotawo na,”

31 as ay so kapangamomo no kasday do pangastigoan no makapamarin aya a Dios!

32 Naknakmen nio pa kono ta do nakavayo nio pa a chinasehdangan do kakawayoran aya am nakapayagwanta kamo do nadpon a pakasisian da dinio.

³³ Mian o nakatetek kano nakasnesnek da ninio do salapan no aro a tawo as nakapachividang nio dira do kadwan sa a pakasisien da,

³⁴ takwan nachipandidiw kamo dira do pinakalaboso da saya as nakaydamnay nio nia o kahap da so warawara kano kaviayan nio do kapanmo nio sia o kayan no marawat nio do Dios a kaynakman a rakorakoh so balor as kano di dana rarayaw.

³⁵ Dawa abohen nioava o angdet kano saray nioaya a omonot do Dios a nia so oyod a rakoh so vahes,

³⁶ takwan do kapayagwanta nio a omonot do ichahoho no Dios dinio o icharawat nio so nipromisa na sa,

³⁷ “Ta mayendes pava o tiempo as kawara dana no nakavata aya sia o kawara na.

³⁸ No tawo aya a sincharan ko a mahosto do salapan ko am mian o viay na a makayamot do saray na. Pero no tomadichokod diaken am arava o pakamian ko nia.”

³⁹ Amna akma tava sira so tomadichokod do Dios a sira anti so kakastigoan, ta machividang ta dira do di aya abdibidis so saray as makarawat so sigorado a kalibrian.

11

No saray a mavoya do ehemple sa no tawo no Dios

¹ No kasaray aya am no kabo no kapaykamadamadan as kano kapanganohed do kasigorado da no panapanayahen ta sa a aran abo pa o kavoyan sia,

² as makayamot do akmaya sia saray am mian sa o tawotawo kaychowa a oyod na pinakamia no Dios.

³ Makayamot pa do saray am panganohdan ta o nakamaog sia no Dios o mondo aya do ipakapamarin no chirin na, dawa no atavo a inamaog a mavoya ta am arava o pinakayapoan da do aran ango a mavoya.

⁴ Si Abel a makayamot do saray na am tomnoroh so vinyay a sakrifisio na do Dios a nia so pinakamia no Dios a dia akma so nasakrifisio ni Cain. Sinincharan sia no Dios a mahosto do salapan na a nia so navoya do nakapia no nakarawat sia no Dios o nasakrifisio nawri. As aran nadiman dana si Abel am tayto pa o pawnonongen na a nanawo a makayamot do saray nawri.

⁵ Si Enoc a makayamot do saray na am inahap na sia no Dios do hanyit a di dana tomnaham dia o kadimanan, ta tod dana abo si Enoc do tana aya takwan inahap sia no Dios as manam so nakahap na sia am chinaproyban o nakaoyod na mapakamia so Dios a akma so nakatolas.

⁶ An abo o saray am maparin ava a pakamaihen o Dios, ta an sino o mangay do Dios am logar na panganohdan o kasomnivog na a Dios kano kaiya no tombay sia so komitachita sia.

⁷ Si Noe a makayamot do saray na a aran abo pa o kapanmoan na so manam ori a delobio am nanganohed do Dios a mamarin so arka do nakatayoka na mapatanggal sia no Dios a nia so chinalibri na kanira no membro no familia na. Do diaya am navoya o kasira no tawotawo sawri

no naychawaw as ka si Noe no sinincharan no Dios a mahosto do salapan na.

⁸ Si Abraham a makayamot do saray na am nanganohed do Dios do nakayokoyokod na nia a mangay do asa ori a ka kavahayan a nipromisa sia no Dios a dira na. Mian o saray na a manganohed a mangay a aran abo o kapanmoan na so tinovoyan ori sia no Dios.

⁹ Makayamot pa do saray na am natda do kavahayan aya a asa ka estranghero a voyvoh so tolda a niyanan da kanira da Isaac kani Jacob a sira so tayatayabo na as sira o omamohon pa so nipromisa aya no Dios,

¹⁰ takwan nawri o ninanaya na o kapangwan na do kavahayan aya a preparahen kano parinyen no Dios a di dana rarayaw.

¹¹ Si Sarah a kakovot ni Abraham a makayamot do saray na no Dios a di maynyoha so promisa am nakapaymanganak pa a aran nakahavas dana o awan a kalogar na makapaymanganak,

¹² as aran do kadi narana logaran a makapaymanganak ni Abraham am tinorohan pa sia no Dios so tayatayabo a akma so karoaro no vitohen as dia vidangi a akma so anay do kanayan.

¹³ Sira o nasaray aya no Dios am nadiman sa a dia nakarawat sira so nipromisa dira no Dios pero sinincharan da sa o promisa saya a sigorado a makatongtong a nia so chinasoyot da maviay do ato no tana aya a tod a estranghero,

¹⁴ as no chinakma na sia no chintokto da do komwan do viay da do tana aya am makayamot do kayan no matarek pa a kavahayan a ngayan da anchowa.

¹⁵ As an nawri o chinahoho da o kapayvidi da do pinakayapoan dawri a kavahayan am nasonong pa o kapayvidi da,

¹⁶ pero nayvidi sava do kanawri no tori a mian do aktokto da a mapipia ori a kavahayan do hanyit. Dawa makayamot do saray daya am pinachisnek ava no Dios o kaiya no tawagan da a Dios da a iya so mismo a nayprepara so mavid aya a kavahayan a ngayan da.

¹⁷ Si Abraham a makayamot do saray na no Dios do nakahawahaway sia no Dios do nakavata na so kadiman na sia a sakrifisio o voyvoh naya a manganak a si Isaac am nayrарadin ava a aran mapanmo na o ka si Isaac no yanan no promisa aya no Dios,

¹⁸ do nakavata na sia, “Makayapo anti di Isaac o atavo a tayatayabo mo.”

¹⁹ Nanganohed si Abraham a makayamot do nakasaray na nia o kaparin sia no Dios a payvangonen o nadiman dana as do akmaya sia am maparin a vatahen o nakapayvangon ni Isaac ta pinamsek narana ni Abraham o kapanganohed na amna nipenpen sia no Dios.

²⁰ Si Isaac a makayamot do saray na am pinachipangdaw na sa do Dios sa Jacob kani Esau do kapanmo na sia o kabendision na dira do manam a viay da do tana aya.

²¹ Si Jacob a makayamot do saray na am do kasngen narana madiman am tinawagan na sa o dadwa sawri a kamanganakan ni Jose as kakheb na do salapan no Dios a mananap do sayched na as kapachipangdaw na nira do Dios.

22 Si Jose a makayamot do saray na am do kasngen narana madiman am pinawnonong na pa o kaito da a makakaro do Egipto as kapamidin na pa no komapet do vovonan sia do ngayan dawri a kavahayan.

23 Makayamot pa do saray am sira o inyapoan ni Moises am chinamo dava o mando aya no patol a kadiman sira so metdeh as tinayo da sia so tatdo a ka vohan do nakayan no navoya da a machitatarek do metdeh aya.

24 Si Moises a makayamot do saray na am do katoneng narana am nakey ava a tawagan so anak no princesa a anak ni Faro,

25 asna no nakapipia na so kapachipakasiasi na dira do kaydian na sawri a tawotawo no Dios kano kapagosto na do karakohan na do dekey a tiempo do palasio ori ni Faro,

26 ta nakonvinyo sia do karakorakoh no simmo no pakasiswa a makayamot do ngaran ni Cristo kano kaynakman ori no Egipto do kanawri no pinapanaya na o marawat na anti do hanyit.

27 Makayamot pa do saray na am komnaro do Egipto a abo so kamoamo no soli ni Faro as kanawri no chinasaray na a machonong kano machirayay sia o di aya voya a Dios.

28 Makayamot pa do saray na am nanganohed do niyokoyokoran sia no Dios do nanoma ori a Paskwa as kapapitit na so raya tapian paypahawan sa anti no anghel ori a tovoyen no Dios a omdiman sira so matoneng a anak a mahakay do vahay da no dia nanganohed.

29 Makayamot do saray da am naparin sa o Israelita sawri a makapayatovang do taaw

ori a mayngaran so Red Sea a nia so nakolay do nakapaysiay sia no Dios o taaw ori pero chinamotan sa o Egipto sawri do nakawnot da dira do Israelita saya do nakapayvidi narana no taaw do sivog na kaparin.

³⁰ Makayamot do saray da no Dios am nalba o makarang ori a gadagada no Jerico a nakarahan no papito a karaw a kadivodivon da sia no Israelita.

³¹ Pero makayamot do saray am si Rahab a asa ka malapos so kaparin a mavakes am nachirapas ava a dimanen dira do di sawri a manganoched do Dios ta inagom na sa o espiya sawri no Israel.

³² Rapan ko paro pa sa o tayto ko na saya nanakem? Taywara dana sigoro so kanaro an tihisahen ko pa sa manakem sira Gideon, Barak, Samson, Jeftha, David, Samuel as kanira no profeta,

³³ a sira a makayamot do saray da am nihomis da sa o paypatolan do tana aya. Kaoyod na napia no kapanyokoyokod da. Narawat da o promisa sa dira no Dios. Inevan da o vivi da no leon.

³⁴ Mian sa o dia napaso do pinangayan da sira a apoy. Mian sa o nakalibri do espada. Mian sa o makakaha a nakarawat so ayet as kano angdet a chinapanghomis da dira do kalaban da sa.

³⁵ Mian sa o mavavakes a pinayvidian no nadiman sa do nakapayvangon sira no Dios. Mian sa o nayagwanta do mahara a pakasisian a manda do kadiman da sira a dia komnita so kapakalibri da do kahoho da a makarawat so mato a onor do manawdi a viay.

³⁶ Mian sa a makayamot do saray da o nay-pasinsia a itek kano kastigoan do kaaroan no tawo, as kayan da no nivahod da kano nikalaboso da sa.

³⁷ Mian sa o nibatoan da. Mian sa o nigaralgal da payarahen so karakohan. Mian sa o nidiman da sa no espada. Mian sa a abo so onayen as nawri so serbien o kodit no kaddin kano karnero. Nakasiasi sa as kano pinakasiasi da sa.

³⁸ Sira o akmaya sia narakoh so saray no Dios am pinakaro da sa do panghovokan da no tawotawo do mundo aya. Nangay sa machipel do achip as kaktaktas da do desierto kano katokotokonan amna napanmo dava no tawotawo saya a minpakaro sira o kasivog da di mayanong a maykavahayan sia o mundo aya no omonot saya do Dios.

³⁹ Naytavo saya a nahni so saray as kano pinakamia no Dios amna nanyeng dava marawat o promisas dira no Dios,

⁴⁰ takwan mian do makakniknin a plano no Dios o kapanaya da so kapachirayay da diaten a makarawat sira so maato aya a promisa no Dios.

12

No inmonmoan no disciplina no Dios a Ama ta

¹ Dawa makayamot do katayto ta a paypadivinan no aro sa a nahni so saray am pakarohen ta o pariparinyen kano pakagatogatosan a omsalos-aloval diaten do saray ta as kayayo ta so pariha aya a tinongdo no Dios a yayohen ta a rakoh so kapayagwanta,

² as kavidin ta masentro so aktokto di Jesus a iya so pakayapoan kano chinavoyan so mapía dana a kaparin no saray, ta makayamot do kapanmo na sia o rakoh ori a kasoyosoyotan a marawat na anti am nayagwanta a mandidiw so pakasiswaan kano pakasnekan do nakapapasek da sia do kros, dawa tayto dana sia a maydisna a makapamarin do kawananan sia do trono no Dios.

³ Tapian di kamo a dispresio kano mangbo so saray am kawayakan nioava o kaparin aya ni Jesus a nakapayagwanta do nakapasiasi da sia no makagatogatosen a tawotawo.

⁴ Makangdengdet kamo ta tayto nio pa dia rapit o kadiman da dinio do kapachilaban nio do marahet.

⁵ Chinawayakan nio na paro o vinata naya no Dios a ipangdengdet dinio a kamanganakan na? Nia o mismo na a vinata,

“Manganak, machisoli kava an torohan koymo so pandidiwan a ipaynananawo ko dimo anmana machila kava an torohan koymo so kastigo a idisiplina ko dimo.

⁶ Takwan disiplinahen ko sa o somnivog ko a ichaddaw as kapaynananawo ko sira o atavo a sincharan ko a kamanganakan.”

⁷ Dawa rawaten nio so maydamnay o disiplina na dinio no Dios a nia so somnivog a marawat no asa ka manganak do ama na, ta arava o manganak a di na paynananawhen no ama na,

⁸ ta an kanoanolay naynio a di paynananawhen a akma so parinyen na do atavo sa a kamanganakan na am kamanganakan navaynio,

⁹ as kano an nirawat nio so maydamnay kano mian so anib o disiplina da no ama nio do tana aya am mayanong paroava o kapipia no karawat nio so disiplina kano kapaynananawo dinio no Ama taya do hanyit a iya so somnivog a makatoroh diaten so viay a mapía dana?

¹⁰ No disiplina ta do inyapoan ta sa do tana aya am maynyed a tiempo a nia so omononot do hahawen da a mapia. Pero an disiplinahen na yaten no Dios am chitahen na o mapía dana do kahoho na niaten a makatodah so kakeyan na niaten a kanamonamoan.

¹¹ Oyod ta madaynyen a didiwen o disiplina amna an karahan na nia am mian o karadinepan no viay do kanawri dana no onotan o kaparin no viay a mapakamia so Dios.

¹² Dawa payavayohen nio o naypakaha aya saray nio kano naypahanebneb aya addaw nio,

¹³ as kapakatalineng nio so kayam nio do onotan taya tapian maypayet o saray da no kakakteh ta a makakaha pa saya so saray as kabo no madodog dira.

¹⁴ Chitahen nio o karadinep nio a mapia so anod do atavo as kanawri no onotan nio o manamonamo a kaparin no viay, ta arava o makapachichasa do Dios a dia namonamo so viay.

¹⁵ Katiban nio o kabo na dinio no tomadi-chokod dia o grasia aya no Dios a ichaparin nio a omonot do ichahoho naya a kaparin no viay tapian abo sitnanan no marahet do panghovokan nio a nia so mapawnot dinio do pakagatogatosan a akma so manyinavan a ganit.

16 Katiban nio o kabo da dinio no malapos so kaparin no viay anmana no mapakamadekey so sinmo no komwan do Dios a akma so nakaparin ni Esau a napaswad sia o anohed na a mangamohon do asa kanam,

17 as ari nio sigoro manakem ta do kwanasaw am oyod a rakoh o nakapaypaneseh na as kahara no katanyis na amna ara pava o naparin na a ichapavidi na so nibo nawri a anohed.

18 Kapanmohen nio ta no tayto nio naya panganohdan sichangoriaw am akma pava so kaparin no nanma ori a onotan, ta kaychowa do kapaypasngen da do Dios am nangay sa do asa ka omnininyas a apoy as kayan no mangamomo a kasarisarian kano mayet a salawsaw.

19 Mian o kapakadngey da kanaw so maliak a trompeta as kano boses a nia so minparin sira so nakadngey awri sia a mamo as kapachisiasi da nia o kabhes narana,

20 do kadi da makagwantan sia adngeyen o maistrikto saya a panyokoyokoran, ta “aran katakad pa dia no asa ka vinyay o tokon ori am logar dana dimanen do kabato sia.”

21 Sivog o nakaoyod na mangamomo no napaparin sawri, ta aran si Moises am vinata na, “Nanyeng ako a omlayin do kamo ko.”

22 Amna inio do nakapanganohed nio am akma kamoy mismo a nangay do tokon a tawagan so Sion a nia so abnekan pa so Jerusalem do hanyit a dia so kawahayan a yanan no makapamarin aya a Dios as yanan da no oyod a aro a angheles a omdaday sia.

23 Diaya pa o kavahayan a tayto nio pinachitolasan so ngaran a kamanganakan no Dios as maytavotavo a natongdo a mamohon as tayto kamo nangay do Dios aya a iya so Hoyis no atavo as katayto nio machividang dira do atavo a inadidi as maperfekto dana a tayto dana nanma a machichasa sia do hanyit.

24 Tayto ta na di Jesus a iya so mapayahap so Dios kano tawo* do vayo aya a trato no Dios diaten do nakapakabo as nakalinis na diaten no minoyog aya a raya na a nia so dia akma so raya ori ni Abel a nawri so pinavoya a kayan no kapamahes.

25 Dawa makayamot dia am makayhawa kamo a di machisobna do liak no Dios a machisisirin dinio, ta an di sa nakavolaw do kastigo kaychowa o nachisobna dira do natongdo do tana aya a mapatanggal sira am maypango o kapakawtap ta a abo so kastigo an sobnahen ta o yapo aya do hanyit a liak a tayto a mapatanggal diaten.

26 Kaychowa do nakapayliliak no Dios am nanyeng a malidlid o tana aya as mian o promisa na ta mian pa anti o kapirwa na omlidlid no tana aya a pachirapasan no tohos.

27 As do nakavata naya sia o kayan pa no kapirwa no kalidlid na no tana aya am mayinmonmoan so kararayaw na so atavo a mian so kavosan a inamaog tapian nawri sa o mavidin o somnivog a abo so pandan.

28 Dawa makayamot do katayto ta machividang do paypatolan naya a abo so pandan am

* **12:24 12:24 Do Griego:** Mediador. Tiban pa do 1 Tim. 2:5.

mayanong ta mamahemahes kano komita so kapakamia ta so Dios a rakoh so kapamahbo kano kapayvavakel,

²⁹ ta no Dios taya am asa ka manemtem kano manrarayaw a akmay apoy.

13

No matatarek sa onoonotan

¹ Katiban nio o kavidin nio a maddaw no kadwan dinio a makakakteh,

² as kadi nio makawayakan dia o kayavayava nio nira no estranghero, ta mian dana sa o nanyavayava so di da sa napanmo a angheles.

³ Kanakmen nio sa o mian do priso as kadi nio kanoanolayan sira as kapachipandidiw nio dira do atetekan da sa.

⁴ Baloran nio kano onongan nio o nakapay-chakovot nio as kabo no sadan nio do akmaya sia takwan kastigoan no Dios o mangadwan kano malapos so parinyen.

⁵ Pachivawan nio o lakam no kartos as kakontento nio no aran ango a napakayan nio ta nia o promisa no Dios, “Entero am tadichokoran kano kanoanolay koava anti nio.”

⁶ Dawa maparin ta magsal a makavata sia ta,

“No Dios o somidong diaken as dawa arava o ichamo ko, ta ara paro o mapaparin no tawo diaken?”

⁷ Naknakmen nio pa kono sa as kapalialit nio dira do adngedngeyen nio saya do timban a minnanawo dinio a sira so navidin a mahni so saray a manda do nakadiman da.

8 Mabdibdis ava si Jesu Cristo ta mayonong sia a nakayapo kaychowa, sichangoriaw as kano manda anchowa a abo so pandan.

9 Mayanong o kadi nio a tod a kaloan a omonot do matatarek saya a vatavatahen da sa a logar pa sa a onotan takwan no ichaparin ta a maytetnek a mahni so saray am makayamot do sidong kano ayet no Dios asna makayamot ava do kawnot pa do matatarek a pariparinyen a akma so komwan do kanen a nia so matalamad a abo so sinmo a aran do mismo saya a makavata so kania no logar sa onotan.

10 Ta tayto o altar ta* a nia so di da parin a pachahapan no tayto pa sa omonot kano manganoched do adan saya paparinyen do tabernakolo awri.

11 No karakohan da no vinyay sawri a isakrifisio da so raya no mato a pali do logar dawri a pachivayatan do Dios am ihbet da do kavahayan dawri a temtemen.

12 Dawa si Jesus a iya so minlinis diaten do gatogatos ta no mismo na raya am nangay pa a mandidiw kano madiman do gagan ori no kavahayan.

13 Dawa mayanong ta na mehbet as kakaro ta do adan saya onotan ta as kapakangdet ta na a machividang di Jesus a aran pakasisien da yaten a akma so pinarin da sia,

14 takwan do tana ava aya o sivog ta katdan, ta do hanyit o abo so pandan a kavahayan ta.

15 Dawa omhemhes tava maparawat so ka-

* **13:10 13:10** a dia so pinagan dia ni Jesus o gatogatos ta.

pamahemahes kano kadaday ta so Dios a makayamot di Jesu Cristo a nia so akmay sakrifisio a ichaytoroh ta sia.

16 Kawayakan nioava o kapamarin nio so mapia as kano kapanidong nio sira so maykaylangan, ta nia sa o ichaytoroh nio a sakrifisio a ipakamia no Dios.

17 Sincharan nio o anohed da no natongdo sa a adngedngeyen nio do timban, ta anongan da o kachita da so ichapia no pahad nio a nia so atbayen da anti do Dios. Dawa torohan nio sa so soyot da do kapanganohed nio dira asna no kapalijat nioava sira, ta an palijaten nio sa am arava o inakyen nio nia.

18 Manakem nio yamen a ipachahoahok. Ichagsal namen a vatahen dinio o kalinis no kon-sinsia namen as kabu no kadwan pa a chitahlen namen an dia no mayanong do atavo a parinyen namen.

19 Mavidin ko a akdawen o kapachahoahok nio niaken tapian maypasonong dana o kapayvidi ko dinio.

20 Tayto ako a machipangdaw do Dios aya a pakayapoan no karadinepan as iya so napay-vangon si Jesus a Apohen ta as natongdo a machonong diaten a karnero na kano minlibri diaten a makayamot do minoyog a raya na a nia so mapasigorado so abo aya so pandan a trato no kalibrian ta,

21 as no tayto koaya akdawen am no katoroh na dinio so ichaparin nio sia onotan o inolay na dinio tapian nawri o parinyen nio o ipakamia na do sidong dinio ni Jesu Cristo a iya so

mayanong a pamatohen kano dadayen a abo dana so pandan! Amen.

²² Tayto ko ichahoho a kakakteh o katoroh nio dia so tiempo o tolas koaya do katayto na maynyed.

²³ Ipapanmo ko pa sawen dinio ta pinahbet darana o kakakteh ta a si Timoteo do kalaboso as an madas na pa yaken dia am machivan dana anti diaken do kapangwan ko dinio.

²⁴ Ipakapia nio pa yaken so Dios dira do adngedngeyen nio sa do timban as kanira no atavo pa a kakakteh ta sa dawri a tawotawo pa no Dios. Tayto pa sa mapakapia so Dios dinio o kakakteh ta saya a yapo do Italia.

²⁵ Bendisionan kamo pa atavo no Dios as katoroh na pa dinio so grasia na.

**Ivatan
New Testament plus Psalms and Proverbs**

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ivatan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 May 2025 from source files
dated 3 May 2025

62508313-bcb1-53b4-b1bd-e4271f5cec34